

ÚVODNÍK

Úvodník

Potrebujeme Európu, ktorej záleží na názoroch mladých ľudí

Prvé plenárne zasadnutie novozvoleného Európskeho parlamentu sa uskutoční v júli. Hoci sa v ňom udržala prodemokratická väčšina, nárast krajne pravicových a euroskeptických síl po júnových voľbách je znepokojujúcim trendom. Videli sme aj, že krajne pravicové strany sú čoraz populárnejšie u mladšej generácie, ktorá voči týmto trendom zjavne nie je imúnna. Nastal čas, aby demokratické sily prevzali zodpovednosť, spolupracovali a preukázali jasný záväzok k silnej Európe, ktorej záleží na názoroch mladých ľudí.

Zapojenie mladých ľudí do tvorby politik EÚ je nevyhnutné pre odolnú, udržateľnú a na budúcnosť orientovanú Európu. Musíme zdvojnásobiť úsilie o úplné začlenenie názorov mládeže do záväzkov prijatých na úrovni EÚ. Voľby by nemali byť jediným okamihom, keď sa zohľadňuje hlas mladých ľudí: EHSV sa zasadzuje za to, aby mladí ľudia mohli pravidelne a systematicky vyjadrovať svoje názory.

Otvorenie dverí EHSV mladým ľuďom vrátane mladých ľudí z kandidátskych krajín je jednou z priorít môjho funkčného obdobia. V máji 2024 sa EHSV stal prvou inštitúciou EÚ, ktorá svoje politické odporúčania podrobuje mládežníckemu testu. Ide o nástroj koncipovaný s cieľom zabezpečiť, aby návrhy boli prínosom pre mladých ľudí. Uplatňovaním mládežníckeho testu na naše stanoviská zabezpečujeme, aby bola perspektíva mladých ľudí zahrnutá do politik, aby sa zohľadnil vplyv na mladých ľudí a aby sme zmiernili potenciálne negatívne účinky, ktoré na nich politiky môžu mať.

Pred zavedením mládežníckeho testu sme uskutočnili pilotný projekt s cieľom zistiť, ako by takýto test fungoval v praxi. Spolupracovali sme s mladými ľuďmi v celej Európe aj mimo nej, ktorí sa zúčastnili na našich schôdzach a pomáhali pri vypracúvaní stanovísk. Bolo inšpiratívne vidieť ich úsilie, oddanie, skvelé nápady a odborné znalosti. Nedávno sme uverejnili výzvu na predkladanie žiadostí o účasť na oficiálnom mládežníckom teste EHSV. Uzávierka bola 30. júna. Chcel by som sa poďakovať všetkým zástupcom mládeže, ktorí sa zúčastnili na pilotnom projekte, a členom skupiny EHSV Mládež za ich odhodlanie uviesť mládežnícky test do života.

EÚ potrebuje mladých ľudí. Preto musia inštitúcie EÚ postupovať tak, aby vytvorili Európu, na ktorej živote sa mladí ľudia aktívne podieľajú. Kým sa v nasledujúcom mesiaci sformuje Európsky parlament a Európska komisia na jeseň pripraví na svoje budúce funkčné obdobie, EHSV bude naďalej presadzovať väčšie investície do mladých ľudí: nastal čas pokročiť ďalej!

Začína leto, a tak využívam túto príležitosť, aby som srdečne poďakoval všetkým kolegom, vďaka ktorým náš výbor dosiahol ďalší významný míľnik.

Oliver Röpke

predseda EHSV

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

12. júla 2024

[Na nikoho nezabudnúť: európsky záväzok týkajúci sa zriedkavých chorôb](#)

15. júla 2024

[Násilie páchané na ženách je porušovaním ľudských práv](#)

18. - 19. septembra 2024

Plenárne zasadnutie EHSV

TO THE POINT

K VECI

Mládežnícky test EÚ je nástroj, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa mladí ľudia viac zapájali do tvorby politik. Keďže sa v EHSV práve skončilo prijímanie prihlášok na účasť v mládežníckom teste EÚ, predsedníčka skupiny EHSV Mládež Katrína Leitãne sa s nami podelila o to, čo tento test prinesie mládežníckym organizáciám, ktoré budú vybrané, aby sa zapojili do práce EHSV.

EHSV ZAPÁJA DO SVOJEJ PRÁCE AJ ZÁSTUPCOV MLÁDEŽE

Katrína Leitãne, predsedníčka skupiny Mládež

Na celom svete sú pri tvorbe politík nedostatočne zastúpené záujmy mladých ľudí – tí sú však pripravení, ochotní a schopní prispieť. Zohľadnenie ich názorov vo výsledkoch práce EHSV povedie k reprezentatívnejším a odolnejším politikám EÚ. EHSV ako dom európskej občianskej spoločnosti by mal byť hlavnou inštitúciou EÚ zastupujúcou hlas mladých ľudí.

EHSV už niekoľko rokov pracuje na tom, ako lepšie zohľadniť názory mladých Európanov vo svojej práci a v rozhodovacom procese EÚ. Pred rokom zriadil skupinu Mládež s cieľom formalizovať účasť mladých ľudí. Svojím stanoviskom na tému [Mládežnícky test EÚ](#) uverejneným v septembri 2022 sa EHSV stal prvou inštitúciou EÚ, ktorá sa zaviazala k jeho vykonávaniu. V apríli 2024 dosiahol ďalší veľký pokrok tým, že schválil metodiku uplatňovania **mládežníckeho testu EÚ v EHSV**.

Mládežnícky test EÚ je nástrojom na zintenzívnenie účasti mládeže a jej zapojenie do tvorby politík. Zahŕňa konzultácie, posudzovanie vplyvu a zmierňujúce opatrenia. Vo výbore to znamená, že zástupcovia mládeže budú spolupracovať s jeho členmi pri vypracúvaní vybraných stanovísk. Konkrétne sa budú zúčastňovať na stretnutiach a vypočutiach, poskytovať písomné príspevky a prípadne sledovať využívanie stanovísk. V mene všetkých zainteresovaných mládežníckych organizácií bude pracovať jeden mládežnícky zástupca za každé stanovisko.

S vykonávaním iniciatívy sa už začalo. V júni tohto roku bola zverejnená otvorená výzva pre mládežnícke organizácie, aby sa uchádzali o účasť, a EHSV dostal viac ako 100 prihlášok. Oprávnené mládežnícke organizácie budú pravidelne informované o nových pripravovaných stanoviskách a budú sa môcť vyjadriť, či chcú pracovať na nejakých nadchádzajúcich stanoviskách. Predsedníctva sekcií a CCMI napokon rozhodnú o tom, ktoré stanoviská v EHSV prejdú mládežníckym testom EÚ.

Pri príprave metodiky pomohli skupine Mládež skúsenosti z veľmi úspešného pilotného projektu. Každá sekcia EHSV a CCMI vybrala jedno stanovisko a spolu do príprav týchto stanovísk úspešne zapojili 20 mládežníckych zástupcov. Témy vybraných stanovísk boli rôzne, od európskeho semestra až po obranu demokracie.

Skupina Mládež pracuje na hľadaní najlepšieho spôsobu, ako zmysluplne zapojiť mládežnícke organizácie. Ďalším krokom je začať uplatňovať iniciatívu a pravidelne ju revidovať a zlepšovať.

Ak máte záujem dozvedieť sa viac, pozrite si našu webovú stránku [Mládežnícky test EÚ v EHSV](#) alebo kontaktujte sekretariát na adrese youthesc@eesc.europa.eu.

MIMORIADNY HOS?

Mladí ľudia v Albánsku budú zohrávať mimoriadne dôležitú úlohu v procese približovania krajiny k EÚ. Napriek svojej ochote stať sa nositeľmi zmien a nadšeniu pre EÚ však často nemajú k dispozícii náležité zdroje, ktoré by im umožnili zmysluplne sa zúčastňovať na programoch, projektoch a rozhodovaní. Potrebná je všestranná koordinácia

zainteresovaných strán zameraná na mladých ľudí, píše naša **mimoriadna hostka Dafina Peci**, výkonná riaditeľka Národného kongresu mládeže Albánska.

Dafina Peci sa v roku 2016 stala výkonnou riaditeľkou Národného kongresu mládeže Albánska po tom, ako dva po sebe nasledujúce roky vykonávala funkciu predsedníčky. Od roku 2017 Dafina vyučuje aj na katedre politických vied Univerzity v Tirane. Bola členkou pracovnej skupiny na zriadenie Úradu pre regionálnu spoluprácu mládeže (RYCO) a následne zastupovala Albánsko v predstavenstve RYCO a bola aj zástupkyňou mládeže v jeho správnej rade. Má bakalársky titul v odbore politické vedy a medzinárodné vzťahy a magisterský titul v odbore regionálna politika a bezpečnosť. Absolvovala aj postgraduálnu špecializáciu v oblasti bezpečnosti po konfliktoch, budovaní mierových a sprostredkovateľských inštitúcií.

ALBÁNSKO NA CESTE DO EÚ: PARTNERSTVO S MLADÝMI ĽUĎMI A OBČIANSKA SPOLUPRÁCA JE NEVYHNUTNOSŤOU

Dafina Peci, výkonná riaditeľka Národného kongresu mládeže Albánska

Mladí ľudia sú nielen budúcimi lídrami, ale ich spolupráca je naliehavo potrebná tu a teraz. Ich elán, predstavivosť a ochota sledovať skvelé nápady až po ich dokončenie majú zásadný význam pre napredovanie spoločnosti. Aktívna angažovanosť mládeže podporuje demokratické hodnoty, sociálny pokrok a osobný rast. Subjektom s rozhodovacou právomocou poskytuje prezieravé poznatky o problémoch, ktoré si vyžadujú pozornosť.

Mladí ľudia v Albánsku sú veľmi nadšení, pokiaľ ide o integráciu do EÚ, ale ich nadšenie nie je podložené náležitými informáciami, vedomosťami ani prostriedkami na účasť.

Albánsko by mohlo veľa získať, ak by mali mladí ľudia lepšie postavenie a mohli sa zmysluplne zapájať do programov a projektov. Mladým Albáncom to pomôže vyjadriť svoje potreby a priority a prijať opatrenia na uskutočnenie zmien, ktoré chcú dosiahnuť.

Národný kongres mládeže Albánska v rámci pokračujúcej spolupráce s mládežou sústredil veľkú časť svojho úsilia na pochopenie toho, do akej miery aktivizmus občianskej spoločnosti a účasť mládeže zmenili

spoločnosť. S cieľom posilniť aktivity mladých ľudí a ich účasť na procese integrácie Albánska do EÚ je nevyhnutné, aby sme pozorne zohľadnili získané ponaučenia, počnúc silnými partnerstvami, ktoré uprednostňujú mládež, investovaním do mládeže ako cennej skupiny a podporou väčšej súčinnosti medzi všetkými príslušnými zainteresovanými stranami. Tie sú podľa môjho názoru rozhodujúce.

Partnerstvo s mladými ľuďmi a občianskou spoločnosťou, aby mohol v Albánsku napredovať proces integrácie do EÚ

Okrem toho, že mladí ľudia sú našou skutočnou nádejou, sú hlavnými hýbateľmi zmien, ktoré Albánsku pomáhajú posunúť sa vpred – nielen smerom k lepšej budúcnosti, ale aj k najlepšej možnej prítomnosti. Mladí ľudia majú odvahu, ideály a vôľu uskutočniť aj zdanlivo nerealizovateľné myšlienky. Dospievajúci, ktorí sa aktívne zapájajú do života spoločnosti, nielenže posilňujú svoj osobný a sociálny rast, ale podporujú aj demokratickejšiu spoločnosť a ponúkajú subjektom s rozhodovacou právomocou cenný pohľad na celý rad otázok a trendov, ktoré si vyžadujú riešenie. Posilnenie postavenia a zapojenie mladých ľudí prostredníctvom zmysluplnej účasti na činnostiach a programoch, ktoré riešia ich potreby a ciele, by bolo pre Albánsko mimoriadne prospešné.

Účasť nie je len súčasťou základných ľudských práv, ale aj praktickým prostriedkom na podporu aktívneho občianstva pre všetkých. Hoci účasť vo voľbách prostredníctvom hlasovania alebo kandidatúry na volenú funkciu sú kľúčovými prvkami demokratickej angažovanosti, zapojenie mládeže na každodennom živote zahŕňa viac než len tieto činnosti. Predpokladom aktívneho občianstva je právo a príležitosti na zapojenie, ale aj prostriedky, priestor, nástroje a v prípade potreby aj finančná podpora, aby bolo možné ovplyvňovať rozhodovanie a zúčastňovať sa na činnostiach a opatreniach, ktoré posilňujú a udržiavajú spoločnosť a zvyšujú jej odolnosť.

V tomto zmysle je rozšírenie sietí organizácií občianskej spoločnosti nevyhnutné na to, aby vznikli ďalšie miesta na zapojenie a posilnenie postavenia mladých ľudí. Organizácie občianskej spoločnosti dokážu nájsť najlepšie postupy, navzájom sa učiť, vymieňať si informácie a prinášať nové nápady prostredníctvom spolupráce, budovania sietí a vytvárania synergií. Okrem toho im to umožňuje rozdeliť dodatočné finančné prostriedky medzi piliere ich spoločnej práce a koordinovať politiky a programy. Práca organizácií občianskej spoločnosti zlepšuje postavenie mladých ľudí a zároveň pomáha posilňovať zastúpenie a účasť mladých skupín v spoločnosti.

Dúfam, že toto rozšírenie sa sformuje s cieľom využiť potenciál a inovácie, ktoré môžu mladí ľudia priniesť do albánskej spoločnosti tým, že nastolia cestu k sociálnemu, kultúrnemu a hospodárskemu rastu, a stane sa výzvou pre aktivizmus mládeže a občianskej spoločnosti.

Pred nami je ešte dlhá cesta a veľa práce v záujme zvýšiť zmysluplnú aktívnu účasť, zastúpenie a vodcovstvo mladých ľudí v spoločnosti. Zapojenie mladých ľudí by malo znamenať aj vytvorenie a uprednostňovanie priestoru pre nich na prístup k informáciám a príležitostiam na dialóg a výmenu poznatkov s partnermi, zainteresovanými stranami a tvorcami politik.

JEDNA OTÁZKA PRE...

Takmer polovica stážistov v EÚ je neplatená a mnohí sú na fiktívnych stážach, kde sú využívaní ako lacná pracovná sila bez požívania sociálnej ochrany či iných práv. Nedávny návrh Európskej komisie na zlepšenie kvality stáží v EÚ bol síce vítaný ako krok správnym smerom, ale aj kritizovaný za to, že nezachádza dostatočne ďaleko. Požiadali sme spravodajkyňu stanoviska na tému Smernica o stáži a posilnený rámec kvality pre stáže **Nicolettu Merlovú**, aby nám priblížila názor EHSV na návrh Komisie a podelila sa s nami o jeho návrhy ako zlepšiť kvalitu stáží a zabezpečiť ich dostupnosť pre všetkých, a nielen pre tých mladých ľudí,

ktorí si to môžu dovoliť.

ZASTAVME VYKORISŤOVANIE STÁŽISTOV

Nicoletta Merlo

Stáže sú pre mladých ľudí spôsobom, ako sa oboznámiť so svetom práce, získať usmernenia a odbornú prípravu. Zaznamenali výrazný rozvoj v celej Európe, a to aj vďaka európskemu programu záruky pre mladých ľudí. Odporúčanie Rady o rámci kvality pre stáže z roku 2014 poskytlo členským štátom cenné usmernenia v súvislosti s uplatňovaním tohto nástroja.

Žiaľ, postupom času dochádzalo k zneužívaniu a narušeniam z hľadiska spôsobu vykonávania stáží, pričom sa zvýšil počet prípadov vykorisťovania mladých stážistov, ktorí boli využívaní na nahradenie pracovníkov ako lacná pracovná sila bez prístupu k primeraným zárukám a sociálnej ochrane.

EHSV preto súhlasí s cieľom Európskej komisie zlepšiť rámec kvality pre stáže v celej Európe, najmä pokiaľ ide o posilnenie obsahu vzdelávania a odbornej prípravy, a bojovať proti zneužívaniu stáží.

Dva návrhy Komisie – aktualizované odporúčanie Rady a smernica – sa však zameriavajú len na niektoré otázky a majú určité problematické aspekty:

- návrhy sa týkajú všetkých foriem stáží, pričom sa primerane nezohľadujú existujúce odlišnosti medzi rôznymi typmi stáží a ich úelmi alebo rôznymi spôsobmi uplatnenia v členských štátoch,
- neplánujú sa potrebné opatrenia na predchádzanie zneužívaniu stáží v počiatočnej fáze a takisto chýbajú aj záväzné pravidlá na zvýšenie noriem kvality, a
- pokiaľ ide o návrh smernice, keďže do jej obmedzeného rozsahu pôsobnosti spadajú len stážisti, ktorí sa považujú za pracovníkov alebo sú v pracovnoprávnom vzťahu, čo platí v menej ako polovici členských štátov, obmedzuje sa tým aj okruh príjemcov a hrozí, že sa nedosiahnu očakávané výsledky.

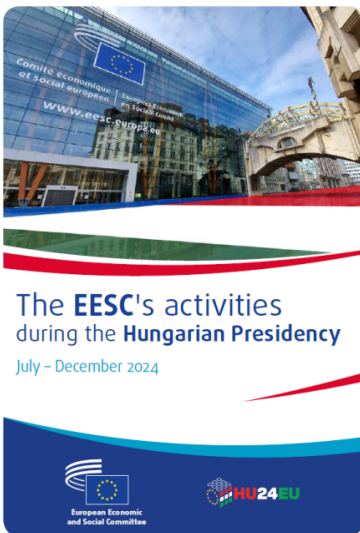
Podľa môjho názoru by sa v záujme skvalitnenia stáží mali v prvom rade stanoviť minimálne kritériá kvality pre každý typ stáže, čím by sa obmedzilo ich využívanie už v počiatočnej fáze. Tieto kritériá by mali

poskytovať základné záruky a zaistiť silný dôraz na odbornú prípravu, ako aj záväzky bojovať proti všetkým prípadom zneužitia vhodnými opatreniami, napríklad posilnením systému inšpekcí.

Navyše, aby boli stáže dostupné pre všetkých, hoci nemôžeme všeobecne hovoriť o mzdách, keďže stážisti sa vo väčšine prípadov nepovažujú za pracovníkov a stáž sa väčšinou nepovažuje za zamestnanie, malo by sa skončiť s neplatenými stážami a mal by sa zaviesť povinný príspevok, ktorý by nebol vymedzený len na základe úloh a povinností vykonávaných počas stáže, ale zohľadňoval by aj všetky výdavky, ktoré stážistovi v súvislosti so stážou vzniknú.

V neposlednom rade by sa mala venovať väčšia pozornosť úlohe, ktorú môžu zohrávať sociálni partneri pri uplatňovaní týchto predpisov na vnútroštátnej úrovni, ako aj pri monitorovaní a kontrole využívania tohto nástroja.

NEW PUBLICATIONS

[EHSV uverejňuje brožúru o svojej činnosti počas maďarského predsedníctva Rady EÚ](#)

Maďarsko 1. júla prevzalo predsedníctvo Rady EÚ a bude zohrávať kľúčovú úlohu na čele Európy.

V čase politickej obnovy po voľbách do Európskeho parlamentu chce byť EHSV zodpovedným partnerom maďarského predsedníctva a zohrávať kľúčovú úlohu pri formovaní niektorých politických priorít počas nadchádzajúceho legislatívneho cyklu.

Na žiadosť maďarského predsedníctva vypracuje výbor 10 prieskumných stanovísk. V [našej novej brožúre](#) nájdete podrobnejšie informácie a tiež môžete zistiť, kto sú maďarskí členovia EHSV a ktoré organizácie zastupujú. (cw)

AKTUALITY EHSV

mládež EÚ v centre pozornosti: priekopnícka iniciatíva výboru „mládežnícky test“ naberá na dynamike

EHSV zdôrazňuje význam začlenenia hľadiska mládeže do politik EÚ a naliehavo vyzýva mládežnícke organizácie, aby sa zapojili do mládežníckeho testu EHSV - iniciatívy zameranej na posilnenie

hlasu mladých ľudí pri tvorbe politik.

EHSV vo svojej nedávnej výzve na predkladanie žiadostí vyzval mládežnícke organizácie, aby sa prihlásili do mládežníckeho testu EHSV. Uzávierka prihlášok je 30. júna 2024. Vybrané organizácie si zvolia stanoviská EHSV, ktoré by chceli ovplyvniť, a ich zástupcovia sa zúčastnia na schôdzach a vypočutiach a poskytnú písomné príspevky. Oprávnené organizácie musia mať demokratický základ, musia dodržiavať zásady Európskeho dohovoru o ľudských právach a ich činnosť alebo rozhodovacie orgány musia byť riadené mladými ľuďmi.

V uplynulom roku spustil EHSV pilotnú fázu tohto testu a umožnil zástupcom mládeže v celej Európe prispievať k diskusiám o dôležitých otázkach, ako je demokracia, spoločná poľnohospodárska politika a zapojenie mladých ľudí z EÚ a Spojeného kráľovstva. Na základe úspechu tohto pilotného projektu sa z testu stal stály nástroj a EHSV vyzýva ostatné inštitúcie EÚ, aby prijali podobné opatrenia.

Počas rozpravy na nedávnom plenárnom zasadnutí vyjadrili zástupcovia mládeže spokojnosť s touto iniciatívou, ktorou sa zabezpečuje ich zapojenie nad rámec tém tradične zameraných na mládež, ako je klimatická kríza.

Predseda EHSV **Oliver Röpk**e vyzdvihol iniciatívu ako hlavný politický záväzok a zdôraznil potrebu nepretržitého zapojenia mládeže do rozhodovacieho procesu EÚ. Poznamenal, že voľby by nemali byť jedinou príležitosťou na vypočutie názorov mládeže a že mládežnícky test zabezpečí, aby sa mohla pravidelne vyjadrovať k politikám EÚ.

Predsedníčka skupiny *ad hoc* Mládež v EHSV **Katrína Leitāne** poukázala na pokrok pri začleňovaní názorov mládeže do rozhodovacieho procesu EÚ, pričom poznamenala, že mládežnícky test je živým nástrojom, ktorý sa bude vyvíjať na základe skúseností. Podpredseda Európskeho fóra mládeže **Elias Dray** vyjadril uznanie EHSV za to, že ako prvý spustil túto iniciatívu, a vyzval mládežnícke organizácie, aby sa do nej zapojili, a tak zaistili, že ich postoje budú môcť ovplyvňovať ďalšie stanoviská EHSV.

Na plenárnom zasadnutí EHSV sa zúčastnila aj albánska ministerka pre mládež a deti **Bora Muzhaqi**. Jej krajina sa snaží byť vzorom v oblasti politiky týkajúcej sa mládeže a ukázať, že je dôležité, aby boli vo funkcii ľudia, ktorí sú zodpovední výlučne za otázky týkajúce sa mládeže. „Skutočne verím, že vďaka našej dnešnej práci s mládežou a pre mládež pripravujeme našich mladých ľudí na budúcnosť. Pomáhame im v tom, aby sa z nich stali noví lídri, čím chceme zaistiť, že zdedia udržateľnú a ekologicky rozmanitú planétu.“

EHSV má vynikajúce pracovné vzťahy s Albánskom a poukazuje na kľúčovú úlohu nadnárodného partnerstva pri podpore účasti mládeže na všetkých úrovniach riadenia.

EHSV sa zaviazal k tejto iniciatíve v septembri 2022, keď prijal stanovisko na tému Mládežnícky test EÚ. Neúnavné úsilie EHSV vrátane každoročného podujatia „Vaša Európa, váš názor“ je ďalším dôkazom jeho odhodlania posilniť účasť mládeže na rozhodovacom procese EÚ.

Odporúčania z tohtoročného podujatia, ktoré sa konalo v marci 2024, sú určené budúcim lídrom EÚ a sú k dispozícii [online](#). (ks)

Spoločne proti nenávisti: Európania sa zaviazali bojovať proti nenávisti, ktorá sa šíri v Európe

Nenávistné prejavy a trestné činy z nenávisti rastú znepokojujúcou rýchlosťou, a preto občianska spoločnosť, občania a inštitúcie spojili svoje sily, aby zintenzívnili úsilie v boji proti všetkým formám nenávisti a dali jasne najavo, že v EÚ nie je pre ňu miesto.

EHSV sa pripája k úsiliu EÚ potláčať nenávisť na jej území, ktorá dosahuje znepokojivo vysokú úroveň, keď sa skupiny a jednotlivci čoraz častejšie stávajú terčom nenávisti z dôvodu viery, etnickej príslušnosti, pohlavia, sexuálnej orientácie alebo politického presvedčenia.

EHSV je spolu s občanmi a inými inštitúciami odhodlaný urobiť viac v boji proti nenávisti na internete aj v skutočnom živote. Uviedol to počas rozpravy s účasťou popredných hostí v rámci májového plenárneho zasadnutia, na ktorom prijal aj stanovisko na tému [Nenávisť tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti](#). Odmieta v ňom všetky formy nenávisti a zároveň víta [oznámenie Európskej Komisie](#) na rovnakú tému.

„Všetci nesieme zodpovednosť za boj proti nenávisti“, uviedol predseda EHSV **Oliver Röpke** pri otvorení rozpravy na plenárnom zasadnutí EHSV. „Účinné riešenie tohto problému si vyžaduje spoluprácu všetkých – politikov, občianskej spoločnosti a občanov. Len spoločne a v dialógu môžeme uspieť a bojovať proti rastúcemu nepriateľstvu v našej spoločnosti, ktoré je skutočnou hrozbou pre našu demokraciu.“

Do rozpravy sa zapojili poprední predstavitelia Európskej komisie a belgickej vlády a zástupcovia občanov a organizácií občianskej spoločnosti (napr. ILGA-Europe a Európskej siete proti rasizmu –ENAR), ktorí poukázali na nárast nenávisti a násilia.

Nedávne útoky na politikov odhalili hlboké rozpory vo vnútri európskej spoločnosti. Z údajov vyplýva, že prejavy namierené voči moslimom a židom sa v roku 2023 zdvojnásobili. Spoločnými cieľmi sú LGBTQIA+ osoby, ľudia afrického pôvodu a migranti. Mizogýnia je tiež na vzostupe. Z nedávnej analýzy online prejavov v EÚ vyplýva, že toxicita nenávisti sa od začiatku roka 2023 zvýšila o 30 %.

Oznámenie Komisie s názvom [Nenávisť tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti](#) je výzvou, aby sme sa postavili proti nenávisti a obhajovali toleranciu a rešpekt.

„Hodnoty stanovené v Zmluve o EÚ jasne zakazujú trestné činy z nenávisťi a nenávisťné prejavy. Žiaľ, v poslednom čase sme zaznamenali ich nárast,“ uviedla podpredsedníčka Komisie pre demokraciu a demografiu **Dubravka Šuica**.

EHSV vo svojom stanovisku vyzýva EÚ, aby zaujala komplexný prístup a bojovala proti nenávisťi založenej na akýchkoľvek chránených ľudských charakteristikách a aby použila rovnaký prístup na „boj proti všetkým druhom nenávisťi“. (II)

Úspešný príbeh roku 2004 dláždí cestu budúcemu rozširovaniu EÚ

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) na svojom májovom plenárnom zasadnutí diskutoval o skúsenostiach z rozšírenia EÚ v roku 2004. Ďalšie rozšírenie je pre EÚ ešte naliehavejšou úlohou vzhľadom na súčasnú geopolitickú a

bezpečnostnú situáciu.

EHSV v rámci svojej plenárnej rozpravy venovanej veľkému rozšíreniu v roku 2004 privítal rečníkov, ktorí zohrali významnú úlohu v procese rokovaní. Boli medzi nimi aj bývalý poľský štátny tajomník pre pristúpenie k EÚ **Jarosław Pietras**, generálny tajomník Nadácie pre európske pokrokové štúdie **László Andor** z Maďarska a bývalý európsky komisár pre rozšírenie **Štefan Füle** z Česka.

Účastníci rozpravy zdôraznili, že EÚ, ktorá len nedávno opäť prejavila záujem o ďalšie rozšírenie, musí kandidátskym krajinám poskytnúť jasný plán pristúpenia. Ak ich nechá dlho čakať, proces rozširovania by mohol stratiť svoju dôveryhodnosť.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** v tejto súvislosti uviedol, že „dvadsiate výročie nie je len významným medzníkom, ale aj pretrvávajúcim úspechom procesu rozširovania EÚ, o čom svedčí záujem ďalších krajín o pristúpenie.“

Jarosław Pietras dodal, že „rozširovanie je obojsmerný proces transformácie, ktorý prináša výhody nielen kandidátskym krajinám, ale aj členským štátom EÚ“.

Štefan Füle, ktorý teraz v Centre európskej politiky predsedá pracovnej skupine pre rozširovanie EÚ, zdôraznil, že „na novú vlnu rozširovania musíme pripraviť tak kandidátske krajiny, ako aj členské štáty EÚ.“

V súvislosti s faktormi rozšírenia v roku 2004 **Dr. Tinatin Akhvlediani**, výskumná pracovníčka na oddelení pre zahraničnú politiku EÚ Centra pre analýzu európskych politík, poukázala na hospodárske aspekty rozširovania vzhľadom na skutočnosť, že kandidátske krajiny v tom čase zažívali zlú finančnú situáciu. Hlavnou motiváciou pre budúce rozšírenie je však teraz bezpečnosť.

Ako sa vyjadril **László Andor**, jedným z nedostatkov rozšírenia v roku 2004 bol právny štát. EÚ nevytvorila správne nástroje na riešenie tohto problému, čo viedlo k nedávnomu zavedeniu podmienenosti právneho štátu.

EHSV usporiada v septembri samit občianskej spoločnosti venovaný rozširovaniu. Prvýkrát v histórii pozve na svoje plenárne zasadnutie všetkých členov z kandidátskych krajín.

Kľúčom k úspešnému rozšíreniu EÚ je silná a inkluzívna politika súdržnosti

EHSV prijal na svojom májovom plenárnom zasadnutí dve stanoviská, v ktorých zdôraznil kľúčovú úlohu politiky súdržnosti - hlavného nástroja financovania regionálneho rozvoja EÚ - pri budúcich rozšíreniach. EHSV okrem iného žiadal, aby sa do prístupových zmlúv zahrnuli nástroje na zabezpečenie súladu s predpismi s cieľom riešiť možné výzvy po pristúpení, ako sú emigrácia a obavy týkajúce sa právneho štátu.

EHSV vo svojom novom súbore odporúčaní zdôraznil význam integrácie a silnejšieho postavenia organizácií občianskej spoločnosti v záujme účinného využívania kohéznych fondov. Úspech v politike súdržnosti sa meria územnými a sociálnymi výsledkami, nielen hospodárskymi investíciami. Pre dosiahnutie súdržnosti má zásadný význam posilnenie kapacít verejnej správy.

V rámci diskusie na plenárnom zasadnutí s komisárkou pre súdržnosť a reformy **Elisou Ferreira** a predsedom Európskeho výboru regiónov (VR) **Vascom Alvesom Cordeiom** sa zdôraznil význam predvstupovej pomoci a posilnenia postavenia organizácií občianskej spoločnosti.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** a ďalší rečníci zdôraznili potrebu silnej politiky súdržnosti s cieľom riešiť výzvy spojené s rozširovaním EÚ a zabrániť fragmentácii EÚ. Prispôsobenie pomoci kandidátskym regiónom má zásadný význam pre mier a prosperitu, pričom kľúčové odporúčania zahŕňajú posilnenie vzdelávania, zapojenie organizácií občianskej spoločnosti a využívanie osobitných mechanizmov pre krajiny, ako je Ukrajina.

EHSV tiež poukázal na širší vplyv rozšírenia na súčasné členské štáty, pričom zdôraznil potrebu dodatočných finančných prostriedkov pre zasiahnuté regióny. V 9. správe o súdržnosti sa vyzýva na prispôsobenie sa novým výzvam prostredníctvom investícií do MSP, posilnenia miestnej správy a podpory spravodlivého prístupu k zamestnaniu. Na uvoľnenie hospodárskeho potenciálu EÚ a zabezpečenie účinnej integrácie nových členských štátov je nevyhnutná dynamická politika súdržnosti. (tk)

Nukleárna medicína – najvyššia priorita v boji proti rakovine

Nukleárna medicína a dodávky rádioizotopov musia byť najvyššou prioritou Európskej únie, ak chceme všetkým

pacientom v Európe zaručiť rovnaký prístup k liečbe rakoviny.

EÚ a členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli k dispozícii finančné prostriedky na rádiologické a jadrové technológie na lekárske účely. Zároveň by mali zintenzívniť svoju spoluprácu s cieľom odstrániť regulačné prekážky, ktoré bránia dodávkam rádioizotopov, a znížiť svoju závislosť od tretích krajín, pokiaľ ide o suroviny.

S týmto cieľom sa v stanovisku EHSV na tému [Európsky plán na boj proti rakovine: faktory bezpečnosti dodávok rádioizotopov na lekárske účely](#), ktoré bolo prijaté na májovom plenárnom zasadnutí, zdôrazňuje, že je potrebné vynaložiť všemožné úsilie na boj proti rakovine.

Spravodajkyňa **Alena Mastantuono** a spravodajca **Philippe Charry** vyjadrili svoje pevné presvedčenie, že lepšie zabezpečiť dodávky rádioizotopov v Európe a uspokojiť rastúci dopyt zo strany pacientov sa podarí, len ak prijmeme odvážne politické rozhodnutia a náležité právne predpisy.

Každý rok až 10 miliónov európskych pacientov využíva zobrazovacie metódy založené na nukleárnej medicíne na diagnostiku rôznych chorôb, ako je rakovina alebo ochorenie srdca. Rádiologické a jadrové technológie, ktoré využívajú rádioizotopy, sú nevyhnutné v boji proti rakovine vo všetkých fázach starostlivosti vrátane včasného odhalenia, diagnostiky, liečby a paliatívnej starostlivosti. (mp)

Porazi? rakovinu očkovaním

Vzhľadom na alarmujúci nárast počtu onkologických ochorení a úmrtí súvisiacich s rakovinou v celej EÚ Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) požaduje, aby sa prijali veľmi potrebné opatrenia na prevenciu rakoviny. Usudzuje sa totiž, že približne 40 % prípadov rakoviny sa dá predísť.

EHSV na svojom májovom plenárnom zasadnutí prijal stanovisko, v ktorom uvítal návrh Európskej komisie na odporúčanie Rady o onkologických ochoreniach, ktorým sa dá predchádzať očkovaním, ako nadväzujúcu iniciatívu k plánu EÚ na boj proti rakovine (ďalej len „plán na boj proti rakovine“).

Stanovisko sa zameriava na očkovanie proti ľudskému papilomavírusu (HPV) a vírusu hepatitídy B (HBV), keďže očkovaním by sa dalo predchádzať viacerým druhom rakoviny spôsobenej týmito vírusmi.

EHSV zdôrazňuje potrebu náležitého informovania, vzdelávania a komunikácie, ktoré podporia očkovanie cieľových skupín. Zdôrazňuje tiež dôležitú úlohu, ktorú v tomto úsilí zohrávajú všeobecní lekári, rodinní lekári, školskí lekári a organizácie občianskej spoločnosti.

Ako vyhlásila **Milena Angelova**, spravodajkyňa stanoviska na tému [Onkologické ochorenia, ktorým sa dá predchádzať očkovaním](#), „musíme bojovať proti stigmatizácii a nepravdivým domnienkam v súvislosti s očkovacími látkami. Existuje napríklad mylné presvedčenie, že očkovanie sa týka len mladých dievčat. Nie je to však tak. Aby sme zničili tieto vírusy (HPV, HBV) musíme spolupracovať aj s chlapcami a ich rodičmi.“ Očkovacie látky musia byť dostupné pre všetkých.

Je mimoriadne dôležité „zvrátiť trend skepticizmu“, dodala spravodajkyňa **Sára Felszeghi**. Boj proti misinformáciám a dezinformáciám je kľúčovou súčasťou pri povzbudzovaní ľudí, aby sa dali očkovať.

EHSV požaduje komplexný prístup k boju proti rakovine s dobre fungujúcim a integrovaným systémom pre všetky formy prevencie vrátane primárnej prevencie (očkovanie, zdravý životný štýl), sekundárnej prevencie (skríning) a terciárnej prevencie (starostlivosť a rehabilitácia).

Milena Angelova opätovne potvrdila, že je potrebné, aby „členské štáty viac koordinovali svoju činnosť a vymieňali si najlepšie postupy“ s cieľom zabezpečiť oveľa efektívnejší boj proti rakovine a zvýšenie zaočkovanosti v celej EÚ. Je mimoriadne dôležité, aby sa prevencia rakoviny považovala za politickú prioritu. (sg)

Klimatický cieľ? EÚ do roku 2040 stanovuje smerovanie k nulovej bilancii do roku 2050

Európska komisia navrhla cieľ znížiť čisté emisie skleníkových plynov o 90 % do roku 2040 a do roku 2050 dosiahnuť klimatickú neutralitu. Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV)

podporil tento cieľ na svojom májovom plenárnom zasadnutí a zdôraznil, že príslušné ciele sú v súlade s vedeckými odporúčaniami na obmedzenie globálneho otepľovania na 1,5 °C.

EHSV svojou podporou zdôraznil, že je dôležité spravodlivo prispieť k celosvetovému úsiliu v oblasti klímy a zároveň zabezpečiť konkurencieschopnosť európskych priemyselných odvetví počas prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. Spravodajca pre stanovisko na tému *Cieľ EÚ v oblasti klímy do roku 2040* **Teppo Säkkinen** poukázal na potrebu vytvoriť do roku 2040 bezuhlíkovú elektrizačnú sústavu so zámerom podporiť dekarbonizáciu priemyslu, dopravy a budov, a vyslovil sa za skutočné zníženie emisií postupným vyradením fosílnych palív.

EHSV varoval pred prílišným spoliehaním sa na odstraňovanie uhlíka vzhľadom na riziká, ako sú lesné požiare a škodcovia, a vyzval na vyvážený prístup medzi znižovaním emisií a odstraňovaním uhlíka. Ďalšia fáza politiky EÚ v oblasti klímy by sa mala zamerať na investície, vytváranie silného hospodárstva, zvyšovanie energetickej bezpečnosti a vytváranie kvalitných pracovných miest. Kľúčom k tomu je dosiahnutie cieľa znížiť objem emisií do roku 2030 o 55 % a vykonávanie právnych predpisov *Fit for 55*.

EHSV predpokladá, že do roku 2040 bude odvetvie výroby energie bez emisií uhlíka, po ktorom bude nasledovať dekarbonizované vykurovanie a chladenie. Na dekarbonizáciu priemyslu, budov a dopravy je potrebná čistá a cenovo dostupná energia.

EHSV tiež navrhol cieľ znížiť emisie pre agropotravinársky sektor, ktorý by bol vypracovaný na základe dialógu s poľnohospodármi a zainteresovanými stranami so zámerom zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a zohľadniť rôzne prírodné podmienky v EÚ.

Pre dosiahnutie cieľa na rok 2040 má zásadný význam podpora verejnosti a zapojenie zainteresovaných strán. EHSV preto žiada, aby sa pri stanovovaní cieľov a vypracúvaní politik viedol široký dialóg aj so

sociálnymi partnermi, občianskou spoločnosťou a občanmi.

Vzhľadom na to, že EÚ pripravuje legislatívny návrh týkajúci sa cieľa do roku 2040, EHSV zdôrazňuje potrebu komplexnej kontroly konkurencieschopnosti v porovnaní s inými veľkými ekonomikami, aby sa zachovala globálna konkurencieschopnosť a priemyselná základňa Európy a zároveň sa dodržiavali vysoké environmentálne a sociálne normy. (ks)

Udržanie dynamiky rozširovania EÚ: občianska spoločnosť sa zasadzuje za to, aby západný Balkán mohol postupnou integráciou zaťa využívať výhody členstva

Dvadsať rokov po vstupe Slovinska do EÚ sa v Ľubl'ane zišli vedúci predstavitelia politickej a občianskej spoločnosti, aby si pripomenuli toto symbolické výročie a zdôraznili základné výhody členstva v EÚ a potvrdili, že budúcnosť regiónu západného Balkánu je v Európskej únii.

Konferencia s názvom [Pokračovanie úspešného príbehu rozširovania EÚ – prínosy pre západný Balkán pred prístupím](#), ktorú zorganizoval EHSV v úzkej spolupráci s Európskou komisiou a Nadáciou otvorenej spoločnosti – západný Balkán, upriamila pozornosť na reformy potrebné na dosiahnutie pokroku na ceste k prístupiu vrátane významu dodržiavania základných hodnôt EÚ.

Na konferencii sa k predsedovi Oliverovi Röpkemu pripojila slovinská ministerka zahraničných vecí **Tanja Fajon**, slovinský minister práce **Luka Mesec** a generálna tajomníčka Rady pre regionálnu spoluprácu **Majlinda Bregu**.

Predseda EHSV **Oliver Röpke** zdôraznil, že „kým krajiny Západného Balkánu nie sú členmi EÚ, naša rodina nie je úplná. Môžete sa spoľahnúť, že EHSV bude pokračovať vo svojej práci a v septembri zorganizuje „Samit o rozšírení občianskej spoločnosti“.“

Slovinská ministerka zahraničných vecí **Tanja Fajon** vyjadrila presvedčenie, že „v súčasnej geopolitickej situácii sa navzájom potrebujeme viac ako kedykoľvek predtým.“//2x že V tomto procese musí občianska spoločnosť vyvíjať tlak na politiku a vlády, aby sa priblížili k EÚ.“

Slovinský minister práce, rodiny, sociálnych vecí a rovnosti príležitostí **Luka Mesec** dodal, že „Slovinsko a krajiny západného Balkánu majú dlhú spoločnú históriu. Naším spoločným domovom je Európska únia, a preto budem spolu so slovinskou vládou pracovať na uľahčení prístupu krajín západného Balkánu k Európskej únii.“ (mt)

EHSV spúšťa výmenný program s národnými hospodárskymi a sociálnymi radami z celej EÚ

EHSV spustil nový program na ďalší rozvoj svojich vzťahov s komunitou národných hospodárskych a sociálnych rád. Cieľom tejto iniciatívy je umožniť pravidelnejšiu výmenu informácií o prioritných témach, plánovaných stanoviskách a správach, ako aj

o osvedčených postupoch.

Prvá takáto výmena sa uskutočnila v marci tohto roka vo Francúzsku. V rámci nej **predsedníčka skupiny EHSV Mládež Katrína Leitāne** absolvovala dvojdňovú návštevu francúzskej Hospodárskej, sociálnej a environmentálnej rady s cieľom vymeniť si názory na politiky v oblasti mládeže. Výsledok? Nové nápady na podporu programu pre mládež na úrovni EÚ a na národnej úrovni, začlenenie očakávaní mládeže do činností EHSV a stretnutie s novými kolegami pracujúcimi na rovnakej téme v inom členskom štáte.

V tomto [videu](#) Katrína Leitāne zdieľa svoje dojmy z tejto pracovnej návštevy a plodných diskusií s členmi Hospodárskej, sociálnej a environmentálnej rady Francúzska..

Viac informácií o výmennom programe nájdete na našej [webovej stránke](#).

V prípade záujmu o úplné informácie sa obráťte na sekretariát oddelenia pre vzťahy s národnými hospodárskymi a sociálnymi radami a občianskou spoločnosťou (EEESC-ESCS-relations@eesc.europa.eu).

AKTUALITY SKUPÍN

Voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024: výsledky sú známe, teraz musíme rýchlo spustiť strategický program do budúcnosti

Stefano Mallia, predseda skupiny Zamestnávateľa v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore

Voľby do Európskeho parlamentu sú za nami a priniesli so sebou výrazné turbulencie. Víťazstvo konzervatívcov zastavilo privalovú vlnu krajnej pravice. Avšak napriek tomu, že stredopravičiar si udržali svoju pozíciu, nemôžeme ignorovať, že tvrdá pravica bude v novom Európskom parlamente silnejšia, čo skomplikuje hlasovanie o kľúčových otázkach. Mohli sme to vidieť minulý rok, keď sa ELS takmer podarilo získať pravicovú blokujúcu väčšinu a zlikvidovať zákon o obnove prírody.

Podniky majú najväčšie obavy v súvislosti so zaistením pokroku v priemyselnej politike a hospodárskej bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o technológie, kritické suroviny, polovodiče, elektrické vozidlá, hospodársku odolnosť a celkovú konkurencieschopnosť. Je nevyhnutné posilniť jednotný trh a podporovať súkromné investície prostredníctvom skutočnej únie kapitálových trhov. Dokáže nový Európsky parlament túto úlohu zvládnuť?

Nemáme na výber, musíme súťažiť s globálnymi mocnosťami, ako sú Čína a Spojené štáty.

V roku 2008 mali eurozóna a USA podobný hrubý domáci produkt (HDP) v bežných cenách: eurozóna 14,2 bilióna USD (13,1 bilióna EUR) a Spojené štáty 14,8 bilióna USD (13,6 bilióna EUR). O pätnásť rokov neskôr dosahuje HDP eurozóny len niečo vyše 15 biliónov USD, zatiaľ čo HDP USA prudko vzrástol na 26,9 bilióna USD. Keby bolo päť najväčších európskych ekonomík – Nemecko, Spojené kráľovstvo, Francúzsko, Taliansko a Španielsko – v rokoch 1997 až 2022 dosahovalo mieru rastu produktivity Ameriky, ich HDP na obyvateľa by bol v priemere takmer o 13 000 USD (12 000 EUR) vyšší z hľadiska parity kúpnej sily. Tieto čísla nie sú zanedbateľné.

Mnoho rokov, keď EÚ vykazovala pozitívnu obchodnú bilanciu, mnohí nevideli, že naša konkurencieschopnosť bola ohrozená. Dôverovali sme rovnakým podmienkam na celosvetovej úrovni a medzinárodnému poriadku založenému na pravidlách a očakávali sme, že ostatní budú robiť to isté. Teraz sa však svet rýchlo mení a EÚ sa musí vzchopiť a rýchlo zareagovať na všetky varovné signály, ktoré doteraz ignorovala. Dúfame, že nový Európsky parlament túto úlohu zvládne a nezostane len pri straníckej politike.

[Európske zamestnanecké rady musia byť pripravené na budúcnosť: prečo je nevyhnutná revízia smernice](#)

skupina EHSV Pracovníci

Vo veľkých nadnárodných spoločnostiach pôsobí v súčasnosti viac ako 1 200 európskych zamestnaneckých rád (EZR). Tieto orgány sú dôležitým nástrojom na zabezpečenie demokracie na pracovisku, keďže majú právo dostávať od ústredného vedenia podniku informácie o nadnárodných otázkach a vyjadrovať svoje stanoviská. Medzi takéto otázky patrí aj aktuálna hospodárska a finančná situácia a pravdepodobný vývoj v oblasti pracovných miest, investícií či nových pracovných metód. EZR nemajú právo rokovať o dohodách.

Keďže rozhodnutia podniku sa prijímajú prevažne na ústredí, ale vykonávajú vo všetkých jeho pobočkách, význam týchto orgánov rastie. EZR pomáhajú zástupcom pracovníkov lepšie pochopiť rozhodnutia podniku. Riadne informovanie a konzultácie môžu zároveň pomôcť vedeniu prijímať také rozhodnutia, ktoré sa budú môcť bez problémov vykonávať vo všetkých krajinách.

Fakty však ukazujú, že v súčasnej smernici o EZR (z roku 2009) a pri jej uplatňovaní v praxi sú závažné nedostatky. Je zarážajúce, že mnohé EZR nemajú možnosť obrátiť sa na súd, ak boli porušené ich práva. Z analýzy doterajších súdnych konaní a rozhodnutí vyplýva, že existuje právna neistota, najmä pokiaľ ide o vymedzenia pojmov „informácie“, „konzultácie“, „nadnárodná povaha“ a „dôvernosť“, ako aj v súvislosti s

právom EZR prizvať expertov (napr. právnu pomoc alebo zástupcov odborových zväzov). Okrem toho niektoré predpisy už zastarali a treba ich prispôbiť súčasnej globálnej situácii.

Podniky a ich pracovníci musia čeliť rôznorodým výzvam spojeným s digitalizáciou, klimatickými opatreniami, demografickým vývojom a zručnosťami. Takéto zmeny môžu byť rušivé a môžu ovplyvniť konkurencieschopnosť podniku, ako aj sociálne zabezpečenie a produktivitu pracovníkov. Vedecký výskum dokazuje, že účinné práva na informácie, konzultácie a/alebo účasť pracovníkov posilňujú udržateľnosť rozhodnutí a konkurencieschopnosť podnikov, z čoho vyplýva, že EZR môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri zabezpečení spravodlivej transformácie.

Je preto nevyhnutné zrevidovať smernicu, aby sa zaručila právna istota a riadne fungovanie EZR. Rýchle a bezproblémové zavedenie revidovanej smernice by malo pomôcť odstrániť doterajšie nedostatky a pripraviť EZR na budúcnosť. V [stanovisku EHSV](#) sa posudzuje návrh Komisie a predkladá zákonodarcom viacero konkrétnych návrhov, ako by sa smernica mohla ešte viac zlepšiť.

Zdravie musí zostať kľúčovou prioritou v novom legislatívnom období

Skupina Organizácie občianskej spoločnosti

Zdravotnícki pracovníci a zástupcovia občianskej spoločnosti vyzývajú tvorcov politik, aby zaviedli „kontrolu stavu“ pre všetky budúce politiky. Podľa nich musí „právo na zdravie“ zostať prioritou agendy EÚ a členských štátov, čo bola jedna z požiadaviek európskych občanov na Konferencii o budúcnosti Európy.

Národné a európske opatrenia v oblasti zdravia musia byť lepšie koordinované a zosúladené, aby sa vybudoval udržateľnejší sektor zdravotníctva, ktorý bude odolný voči budúcim otrasom a všetkým zaručí rovnaký prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Podľa konferencie o [stave zdravia v EÚ](#), ktorá sa konala 4. júna v Liège, sa očakáva, že investície, prevencia, technologické inovácie a včasná zdravotná výchova v tom budú zohrávať kľúčovú úlohu. Podujatie v rámci belgického predsedníctva Rady EÚ zorganizovala [skupina Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV](#) spolu s dvoma nemocnicami v Liège (CHU Liège a Hôpital de la Citadelle).

„Zdravie musí v nasledujúcom legislatívnom období 2024 – 2029 zostať kľúčovou strategickou prioritou novej Európskej komisie, nového Európskeho parlamentu a Rady,“ uviedol predseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti **Séamus Boland**. Európske inštitúcie by mali prijať prístup „jedno zdravie“, ktorý podporuje prepojenia medzi politikou v oblasti zdravia a meniacou sa demografiou, digitálnou a environmentálnou transformáciou, hospodárskou bezpečnosťou a priemyselnou politikou.

Séamus Boland zdôraznil, že zdravotná politika môže účinne fungovať len vtedy, ak je riadená spolu s prístupnými, primeranými a kvalitnými sociálnymi službami a verejnými sociálnymi politikami, ako aj s dostatočným počtom dobre vyškolených zdravotníckych pracovníkov. Zopakoval, že organizácie občianskej spoločnosti, ako sú združenia pacientov, musia byť priamo zapojené do zdravotnej starostlivosti a musia za ňu zodpovedať. Uviedol, že „prijatie a úspech európskych iniciatív a programov v oblasti zdravia závisia od transparentného, pravidelného a štruktúrovaného dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti. Ich schopnosť vykonávať túto prácu zase závisí od získania udržateľného a predvídateľného financovania.“

Na konferencii sa diskutovalo o niekoľkých základných aspektoch posilnenia európskej zdravotnej únie, ako sú:

- záväzok týkajúci sa prístupu „jedno zdravie“,
- digitálne inovácie a ich vplyv na zdravie,
- udržateľnosť a nadčasové systémy zdravotnej starostlivosti prostredníctvom sociálnych investícií a
- celosvetový boj proti nerovnostiam v oblasti zdravia v súvislosti s európskou solidaritou (príklad zriedkavých chorôb).

Záver a odporúčania konferencie budú uverejnené na [webovej stránke podujatia](#).

Viac informácií o konferencii nájdete v [tlačovej správe](#).

ZAMERANÉ NA MLÁDEŽ

[Ako strana Rassemblement national vo Francúzsku využíva hlasy mladých ľudí](#)

Christophe Prévault, vedúci redakcie portálu Touteurope.eu

Francúzska krajne pravicová strana Rassemblement national vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2024 prevalcovala prieskumy a dosiahla najlepší výsledok vo svojej histórii. Získala aj viac než tretinu hlasov voličov mladších ako 35 rokov. Náš mimoriadny hosť Christophe Prévault, vedúci redakcie portálu Touteurope.eu, analyzuje úspech strany Rassemblement national a jej lídra Jordana Bardella, 28-ročného mladíka z predmestia Paríža, ktorý je všadeprítomný na TikToku.

Vo voľbách do Európskeho parlamentu v júni 2024 dosiahla strana Rassemblement national (RN) bezprecedentný výsledok vo svojej histórii, keď získala hlasy takmer jednej tretiny voličov (31,4 %). Krajne pravicová strana sa dostala na čelo takmer vo všetkých vekových a sociálno-profesijných skupinách, čím zamiešala volebnými kartami. Platí to najmä, pokiaľ ide o mladých ľudí. Od voličov vo veku 25 až 34 rokov dostal Jordan Bardella 32 % hlasov a medzi ľuďmi vo veku 18 až 24 rokov získal viac ako 10 percentuálnych bodov (26 %) v porovnaní s voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2019.

Existuje niekoľko dôvodov, prečo RN priťahuje mladých ľudí. V prvom rade je tu osobnosť Jordana Bardella, vedúceho kandidátky pre voľby do Európskeho parlamentu a predsedu strany, ktorý je v ostrom protiklade k tradičnej politike. Podľa mladých ľudí hovorí pravdivo, je priamočiary a v časoch, keď voči svetu politiky panuje nedôvera, pôsobí úprimne. Jeho osobná cesta je tiež zdrojom identifikácie: je dieťaťom zo strednej triedy, ktoré vyrastalo na parížskom predmestí (Seine-Saint-Denis), nenavštevovalo žiadnu prestížnu školu,

nemá univerzitný titul a preukázať sa môže len maturitným vysvedčením. Preto sa stal takým populárnym medzi mladými ľuďmi, ktorí sa obávajú o svoju budúcnosť a cítia sa opustení alebo si dokonca myslia, že sa na nich zabudlo.

Mladých ľudí vo veku 18 až 34 rokov sa Jordanovi Bardellovi darí oslovovať aj preto, že je mladý. Vo svojich 28 rokoch dokonale pozná kódy tejto generácie a vie, ako s nimi narábať. Je tiež zaujímavé poznamenať, že v roku 2017 to bol Emmanuel Macron, ktorý stelesňoval túto triumfujúcu mládež, ale v inej spoločenskej vrstve.

RN tak ťaží z osobnosti svojho vodcu a z imidžu, ktorý je v rozsiahlej miere šírený na sociálnych sieťach. Jordan Bardella je všadeprítomný na TikToku, ktorý zohráva dôležitú úlohu v jeho volebnej stratégii v čase, keď už mladí ľudia informácie nezískavajú na tradičných mediálnych platformách. Jeho popularita rastie. Sleduje ho 1,6 milióna užívateľov. Nehovorí o reforme európskych zmlúv, Ukrajine, ani o Zelenej dohode a väčšinou sa zameriava na svoj každodenný život, blahoželá ku Dňu matiek, nahráva videá vo svojej kancelárii a na rôznych cestách... Riadi sa trendmi a hovorí o aktuálnych témach. Oslovuje dokonca aj mladých (a nie až tak mladých) nadšencov videohier.

Čoraz väčší odstup mladej generácie od tradičného sveta politiky pomáha posilňovať jeho obraz, postavenie a populistický diskurz, pričom voličov od volieb do Európskeho parlamentu v roku 2019 trápia iné obavy. Z boja mladých ľudí v spojitosti s environmentálnymi otázkami v roku 2019 sa pozornosť presunula na iné témy, ktoré sú rovnako páľivé, no sú ukotvené v každodennom živote. Obavy dnes vyvoláva neistota (spojená s prisťahovalectvom) a otázka kúpnej sily. Krajne pravicová strana sa na tomto hneve priživuje a využíva nálady generácie, ktorá sa cíti ukrivdená. Politická trieda ako celok dostatočne nezohľadnila dôsledky krízy spôsobenej covidovou pandémiou v roku 2020. Pandémia ochorenia COVID-19 dramaticky odhalila a prehĺbila nerovnosti, ktoré medzi mladými ľuďmi vo Francúzsku a v Európe na trhu práce existovali už aj predtým, ale taktiež pokiaľ ide o prístup k vzdelaniu, pričom sa sťažili podmienky pokračovania v štúdiu alebo jednoduchého absolvovania odbornej prípravy v čase, keď sa ako riešenie plne presadzujú digitálne technológie.

Takže namiesto toho, aby sme sa znepokojovali vzostupom RN, v prvom rade by sme sa mali zaujímať o voličov tejto strany, a to najmä o mládež zo strednej spoločenskej vrstvy. Treba jasne a konkrétne reagovať na jej obavy: či už ide o rastúce násilie v spoločnosti, zmenšujúci sa rozsah verejných služieb vo vidieckych oblastiach, ťažkosti pri hľadaní práce alebo získavaní vhodného vzdelania a pocit, že strácame kontrolu nad prisťahovalectvom. Pre tradičné politické strany to znamená, že sa musia prestať správať povýšenecky a zamerať sa na tých, ktorí pravidelne unikajú ich pozornosti a nie sú pre ne zaujímaví, pretože sa politikou aktívne nezaobierajú a málo sa angažujú. Je pravda, že Európska únia nie je v tomto zápase veľmi viditeľná, a to ani napriek mnohým programom zameraným na mládež, vzdelávanie, podporu zamestnanosti a boj proti neistote. Niet pochyb o tom, že program Erasmus, ktorý podporuje mobilitu a získavanie skúseností rôznorodejších skupín obyvateľov (učňov, nezamestnaných atď.), je východiskovým bodom, no v súčasnosti zjavne nepostačuje. Pokiaľ ide o riadenie migrácie, ktorá je ústrednou a polarizujúcou témou v našich európskych spoločnostiach, riešenie spočíva aj v tom, vedieť položiť si správnu otázku. Napriek nedávnomu prijatiu Európskeho paktu o migrácii a azyle sa o tejto téme stále diskutuje.

Christophe Prévault je novinár a vedúci redakcie portálu *Touteurope.eu*, vzdelávacej informačnej webovej stránky o fungovaní Európskej únie a jej politikách. Má dlhoročné skúsenosti s informovaním o aktuálnom dianí, najmä o európskych a ekonomických otázkach. Je absolventom *Institut d'études politiques de Bordeaux* (Inštitút politických štúdií v Bordeaux) a *Cycle des hautes études européennes de l'ENA* (Vysoká škola verejnej správy). V súčasnosti je vedúcim redakcie portálu *Touteurope.eu* a pravidelne moderuje

Ako zоста? v kontakte s tiktokovou generáciou?

Rieke Smit, redaktorka Social News Daily/ #UseTheNews

Našou špeciálnou hostkou je mladá novinárka Rieke Smit z #UseTheNews. Ide o iniciatívu nemeckej spravodajskej agentúry DPA, ktorá sa zameriava na postoj generácie Z k sledovaniu správ a snaží sa zlepšiť jej mediálnu gramotnosť. Z číselných údajov vyplýva, že o spravodajstvo má záujem menej ako tretina osôb vo veku 18 až 24 rokov, pričom 23 % z nich získava správy výlučne z TikToku. Rieke nás oboznámi so spôsobmi, ako osloviť generáciu Z nielen na TikToku, ale aj na iných platformách sociálnych médií, a vzbudiť u nej záujem o dôležité správy, ktoré priamo ovplyvňujú jej život.

Strácame jednu generáciu – prinajmenšom to tak vyzerá. Generáciu Z už nedokážeme osloviť prostredníctvom správ. O spravodajstvo sa totiž zaujíma menej ako tretina osôb vo veku 18 až 24 rokov. Vo vekovej skupine do 18 rokov je tento podiel ešte nižší.

Vo všeobecnosti to nie je žiaden nový jav. Každý už počul o únave zo správ a vyhýbaní sa im. K tomu ešte treba pridať rastúci význam influencerov a platforiem ponúkajúcich krátke videá, najmä medzi mladými ľuďmi, ako sa uvádza v najnovšej správe venovanej digitálnemu spravodajstvu s názvom [Digital News Report](#), ktorú zverejnil Reuters Institute for the Study of Journalism.

Mladí ľudia sledujú spravodajstvo čoraz zriedkavejšie, pretože majú problém nájsť dôveryhodné správy na platformách, ako je TikTok, ale aj preto, že nevidia súvis medzi správami a svojim životom. Na túto skutočnosť poukázala v jednej z našich #UseTheNews štúdií 16-ročná respondentka, čím upozornila na tento znepokojujúci trend. Hlavná otázka znie: Ako môžeme osloviť tiktokovú generáciu?

V prvom rade musíme uverejňovať správy, perspektívy a súvislosti na platformách, na ktorých už títo mladí ľudia aj tak sú. Ďalej im musíme ukázať, prečo je informovanosť taká dôležitá pre ich život. Tým zároveň nenútené posilníme ich mediálnu gramotnosť.

To je tiež cieľom iniciatívy [#UseTheNews](#) a redakčného tímu [Social News Daily](#), ktorý tento rok vyhlásil za „rok správ“ s cieľom posilniť spoločnosť a demokraciu prostredníctvom zvýšenej spravodajskej gramotnosti, najmä medzi dospievajúcimi a mladými dospelými.

Social News Daily z tohto dôvodu uverejňuje správy na TikToku, Instagrame a YouTube. Správy na sociálnych médiách? Ako to funguje? Použitím metód, ktoré iní pochopili dávno pred nami: môžete si dávať mejkap, variť alebo ísť na prechádzku a pritom hovoriť o závažných témach. A presne to robíme v SND, ale so správami.

Snažíme sa prispôbiť návykom divákov, pričom rozdeľujeme obširné témy do 40-sekundových videí a nastoľujeme otázku, prečo je daný obsah dôležitý pre 16-ročnú osobu.

Okrem toho používame clickbaity – rešpektujúc pritom novinárske normy. Prečo? Pretože na TikToku máte len dve sekundy na to, aby ste zaujali niečiu pozornosť. Ak vaše video počas tohto krátkeho momentu dostatočne nezaujme, nikto si ho nepozrie. Preto na začiatku kladieme provokatívnu otázku alebo oznámime niečo nezvyčajné s cieľom zaujať pozornosť divákov prostredníctvom clickbaitov, avšak odpovede dáme až na konci videa. Diváci si tak pozrú celé video a popri tom aj spravodajský obsah. Je to všetko, čo možno spraviť?

Stačí byť ako mediálny kanál prítomný na sociálnych médiách? Stručná odpoveď znie: „nie“. Medzi mladými ľuďmi a novinármi je potrebný intenzívnejší kontakt. Treba posilniť dôveru v médiá a zabezpečiť transparentnosť žurnalistiky. Napríklad možno povzbudzovať učiteľov, aby propagovali mediálne kompetencie v školách alebo zintenzívnili kontakty medzi triedami a redakciami, ako to robíme v našich #UseTheNews „Model projects“ a „Newscamps“.

Pretože len ak budeme prítomní tam, kde sú mladí ľudia – v školách, na festivaloch, či v sociálnych médiách – , a budeme s nimi diskutovať o falošných správach, médiách a ich význame, budeme mať šancu opäť osloviť generáciu Z prostredníctvom správ.

TikTok: <https://www.tiktok.com/@social.news.daily>

UsetheNews Kanal: <https://www.instagram.com/usetheNews2024/?hl=de>

Rieke ako redaktorka sleduje každodennú redakčnú prácu v Social News Daily (SND). Od roku 2021 zastávala rôzne pozície v rámci #UseTheNews a v súčasnosti je zodpovedná za plánovanie, koordináciu a schvaľovanie príspevkov SND. Po ukončení bakalárskeho a magisterského štúdia so zameraním na žurnalistiku a humanitárnu pomoc absolvovala stáž vo FUNKE Zentralredaktion.

#UseTheNews (UTN), iniciatíva nemeckej tlačovej agentúry DPA, odhaľuje situáciu v oblasti mediálnych kompetencií mladých ľudí. S pomocou Leibnizovho inštitútu pre mediálny výskum sa v laboratóriu mediálnej gramotnosti a v redakcii zameranej na sociálne médiá vyvíjajú inovatívne spravodajské formáty. Okrem toho UTN organizuje semináre pre učiteľov a poskytuje im materiál. Projekt podporujú mnohí partneri z oblasti médií, vzdelávania a výskumu, pričom správna rada pozostáva zo známych osobností z radov novinárov a politikov.

Môžete si dovoliť pracovať zadarmo?

Cláudia Pinto, Európske fórum mládeže

K výzve EHSV na zákaz neplatených stáží sa pridalo aj Európske fórum mládeže, najväčšia platforma mládežníckych organizácií v Európe, ktoré sa za kvalitné stáže zasadzuje už celých 10 rokov. Náš špeciálny hosť, Cláudia Pinto, pre nás analyzuje najnovší návrh Komisie na zlepšenie kvality stáží v EÚ a uvádza všetky jeho nedostatky, a to aj napriek tomu, že ho opisuje ako významný krok vpred.

Hľadanie zamestnania sa pre mladých ľudí v súčasnosti často obmedzuje na jednu neplatenú stáž po druhej. Čo sa im sľubuje? Že neplatené stáže sú vstupnou bránou na trh práce, ktorá mladým ľuďom poskytuje prístup

k sieťam a ponúka im nové vzdelávacie skúsenosti.

To, čo neplatená stáž jednoznačne neposkytuje, je finančná nezávislosť. Ako si kúpite jedlo, zaplatíte nájomné a všetky hromadiace sa účty, keď pracujete zadarmo?

Neplatené stáže sú formou vykorisťovania mladých ľudí na trhu práce. Posilňujú sociálne vylúčenie, keďže bezplatná práca je určená len pre tých, ktorí si ju môžu dovoliť, a preto sú mladí ľudia zo znevýhodneného prostredia vylúčení. Čo však situáciu ešte zhoršuje, je skutočnosť, že nahrádzajú pracovné miesta na vstupnej úrovni, čím prispievajú k ešte neistejšiemu trhu práce.

Európske fórum mládeže sa za kvalitné stáže zasadzuje už celých 10 rokov. V posledných dvoch rokoch sme aktívne viedli kampaň „Môžete si dovoliť pracovať zadarmo?“ (["Can you afford to work for free?"](#)) a požadovali smernicu o zákaze neplatených stáží na trhu práce vo všetkých členských štátoch EÚ.

Európska komisia konečne v marci minulého roka uverejnila svoj [návrh na zlepšenie kvality stáží v Európskej únii](#) a zvolila na to formu smernice. Ide o významný krok správnym smerom, ktorý sa dosiahol vďaka neúnavnemu lobovaniu mladých ľudí na celom kontinente. Žiaľ, napriek istému pokroku smernica jasne nezabezpečuje platené stáže na trhu práce.

Hlavnou obavou Európskeho fóra mládeže v súvislosti s navrhovaným znením je, že rieši len jednu stranu problému. Zameriava sa len na fiktívne stáže – skutočné pracovné miesta, ktoré sú maskované ako stáže s cieľom zhoršiť pracovné podmienky, najmä odmeňovanie – namiesto zahrnutia všetkých stážistov na trhu práce. To, čo Európska komisia navrhuje, je smernica o presadzovaní predpisov. Z tohto dôvodu vytvára veľký tlak na inšpektoráty práce, ktoré sú už teraz podfinancované a preťažené.

Európske fórum mládeže má preto obavy, pokiaľ ide o praktické vykonávanie smernice a možnosť dodržiavania práv mladých ľudí v praxi. V návrhu sa v podstate nepriznávajú práva stážistom, ale skôr sa v ňom vymedzuje, aké by stáže nemali byť. Zahŕňa zásadu nediskriminácie stážistov. Európske fórum mládeže sa však obáva toho, ako by členské štáty tieto ustanovenia mohli transponovať do vnútroštátnych právnych predpisov, čo by zamestnávateľom mohlo ponechať priestor na ďalšie vykorisťovanie mladých ľudí.

Spolu s návrhom smernice Európska komisia navrhla aj nové odporúčanie Rady na aktualizáciu rámca kvality pre stáže tým, že sa rozšíril jeho rozsah pôsobnosti na všetky druhy stáží a zahrnuli doň aj zásady prístupu k mzde a sociálnej ochrane. Je veľmi dobré, že sa tieto zásady dostali do návrhu, hoci odporúčanie Rady, žiaľ, nie je záväzné.

Európske fórum mládeže bude naďalej obhajovať práva mladých ľudí a bojovať za spravodlivé pracovné podmienky. Vyzývame Európsku radu a Európsky parlament, aby znenie návrhov sprísnilo a odstránilo medzery, ktoré by umožnili pokračujúce vykorisťovanie mladých ľudí. Pokiaľ ide o detailnú analýzu tohto návrhu, prečítajte si určite náš článok [Two Steps Forward One Step Back](#) („Dva kroky vpred, jeden vzad“).

Cláudia Pinto vedie podpornú činnosť na podporu prechodu mladých ľudí zo vzdelávania na trh práce v Európskom fóre mládeže a zameriava sa na politiky na zlepšenie kvality stáží v Európe. Má odborné znalosti v oblasti európskej sociálnej a pracovnej politiky a predtým pracovala v Európskej konfederácii nezávislých odborových zväzov.

Redakčná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Do tohto ?ísla prispeli

Daniela Vincenti (dv)
Dimitra Panagiotou (dp)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

06/2024